

DOORWERKVERVEN EN DE EUROPESE VERFRICHTLIJN 2010 LEVEN OP GESPANNEN VOET MET ELKAAR

Hoe gaat de schilder de winter in?

DOETINCHEM – Het is niet eenvoudig om een oplosmiddelhoudende verf te maken die niet teveel oplosmiddel bevat (volgens de Europese Verfrichtlijn, per 1 januari 2010) en die tevens bij lage temperaturen goed droogt. Dat was al lang bekend, en blijkt ook nu weer in de komende winter. SchildersVakkrant belde een groot aantal lakproducerende bedrijven in Nederland en ontdekte dat er grote verschillen zijn.

Er is ooit een standaard opgesteld waaraan 'doorwerkklakken' zich moeten meten. De aandroogtijd (de tijd waarna de lak stofdroog is en vensters kunnen worden gesloten) moet gemeten worden bij een temperatuur van 5 graden Celsius. Bedraagt de droogtijd van oplosmiddelrijke doorwerkverven dan een uur of twee, bij veel 2010-verven is die 5, 6 soms wel 8 of 9 uur. Er zijn zelfs lakken die helemaal niet drogen bij lage temperaturen. Dat leidt er toe dat sommige fabrikanten hun 2010-verf met een droogtijd van zes uur al

een '4-seizoenenverf' noemen, terwijl andere fabrikanten zo'n verf gewoon niet onder de noemer 'doorwerkverf' willen schuiven.

En verder is er de kwestie van de additieven: verharders en versnellers. Ze blijken er in soorten en maten te zijn. De ene verf verandert er radicaal door, de ander maar tijdelijk. Van sommige wordt de eindlaag keihard en bij andere droogt de verf alleen maar sneller. En sommige verffabrikanten doen het helemaal anders; die verkopen deze winter nog gewoon hun oude doorwerkverf. In de winter van 2010-2011 komen zij pas met een oplossing.

Anker Stuy

De Gorrendijkse verfspecialist introduceerde een eigen additief, de Anko drogingsversneller. Toe te passen bij alle oplosmiddelrijke (2010-geschiede) verven van de producent, waaronder de merken Anko en Waarborg. Volgens directeur John Stuy is het de enige manier om de droging in de winter te verkorten. 'De verpakking van de versneller hebben we op die van de verf aangepast. De mengverhoudingen komen niet heel nauw. Het beste is het om de hoeveelheid die je denkt nodig te hebben in je strijpot aan te maken. Het punt is dat de versneller zich bindt met HO-groepen, en die raken op een gegeven moment verzadigd. De werking van het additief is dan, na ongeveer een dag, voorbij. De verf is dan overigens nog steeds te gebruiken en heeft de normale drogingsperiode.'

Avis

Avis heeft twee lakken voor buiten, te weten Timbercoat en Traditionals. Beide zijn, kort en goed, niet geschikt om mee door te werken in de winter, volgens de technische man Fred van de Hoek. 'De droogtijd

neemt gewoon sterk toe onder de 16 graden Celsius. Wat dat betreft zijn we aangenaam verast dat we in november nog zoveel van die producten verkopen.' Avis brengt ook een additief, de Alkydverharder. Van de Hoek: 'Die zou ik niet als doorwerkproduct willen aanbevelen. Het bevordert zowel in de zomer als in de winter de doordroging van verven. Toch denk ik wel dat er schilders zijn die dit additief in de winter inzetten onder het motto "alles helpt".'

Boonstoppel

Boonstoppel Verf adviseert om gewoon door te schilderen met de 2010-geschiede lakken: Garantie Hoogglans PU en Garantie Grondverf PU. Dat kan tot nul graden Celsius, zonder verder additief. Bij Boonstoppel is de overgang naar 2010-verven zeer onopvallend verlopen. Alleen aan codeletters op de verpakking is te zien of je met een 2010-product te maken hebt of niet.

Brillux

Brillux heeft nog geen echte doorwerkklak. De toplak, ook in Nederland, van de Duitse fabrikant is Impredur 840. Die is 2010-proof, maar niet bepaald een doorwerkklak. Onder de 5 graden Celsius droogt hij niet meer goed door. Verkoopster Nederland Ronald Arends: 'Op ons verzoek is Brillux wel versneld met een ontwikkeling bezig. Ik hoop daar begin januari meer over te kunnen zeggen.'

Bristol

Bristol Coatings heeft nooit een doorwerkklak in het assortiment gehad. Directeur Jan Boerman: 'We hebben maar een eenvoudig gamma voor buiten: een Polyurethaanlak, een Rubbollak, een zijdeglans, een schakelverf, alles geschikt voor 2010, maar niet voor extreme omstandigheden. Onze lakken drogen wel relatief snel, dus je kunt er best lang mee doorwerken. Een drogingsversneller hebben we ook. Die kun je aan de lak toevoegen waardoor die sneller droogt. Daar is niet zo veel vraag naar.'

Caparol

De 2010-lakken van Caparol, TrimaXX Gloss en Satin, worden 'probleemloos' geadviseerd tot nul graden Celsius. Opmerkelijk is dat een goede luchtventilatie bij de verflaag bijna belangrijker is dan de temperatuur. Aandrogen gaat stukken beter bij meer lucht. Schilders zullen volgens Caparol in de winterdag

Doorwerken in de winter. De verfmerken hebben allemaal een verhaal bij hun doorwerkverven. Voor schilders niet altijd even gemakkelijk een keuze te maken tussen drogingsversnellers, verharders en allerlei beloofde drogingstijden (foto: Ivo van der Steen)

toch vooral 's ochtends moeten schilderen, na de middag is de kans op slechte droging te groot. Om het drogen van deuren en naar binnen draaiende delen met één tot anderhalf uur te versnellen, biedt Caparol de zogenaamde pu-harder, een additief dat de schilder zelf kan toevoegen.

CD Color

Het Duitse moederbedrijf is producent van de verfmerken Delta, CWS en Lucite. Technische man Rudi Groenestijn: 'Onze sterkste productrange is het watergedragen assortiment van Lucite. Dat loopt prima van april tot september, zeg maar. Ook voor buiten. Daarna is het wel over. In de winter richten we ons vooral op onze bijzondere muurverven, bijvoorbeeld een 2k epoxy watergedragen muurverf. Ook bijzonder is een 2k blanke parketlak waarmee ook prima een deur of leuning in gloss, satin of mat valt af te schilderen.'

Conti

Het verfmerk van het Duitse Kluthe heeft geen doorwerkverf. Verkoopster Nico Oosthoek: 'Doorwerkklakken kent men in de rest van Europa eigenlijk niet. In Duitsland worden bijvoorbeeld wel toevoegingen ontwikkeld voor sierpleister, zodat er in de winter buiten kan worden doorgestuct.' De Conti-verven Graba Super, Satin PU en Regutop zijn allen verwerkbaar tot 8 graden Celsius. Oosthoek: 'We hebben wel een verharder, maar die raad ik niet aan voor Nederlandse doorwerktoepassingen. De lak wordt er kei- en keihard van. Als je een piano wilt lakken heb je er een prima product mee. Maar bij een bewegend deel als een raam krijg je na enige tijd zeker problemen.'

Drost Coatings

De Venlose verffabriek is als SchildersVakkrant belt, nét klaar met de ontwikkeling van doorwerkverven van 2010 kwaliteit, de Devetaal PU Glans en de Drostal SV Doorwerkverf. 'Dat zijn verven die goed drogen bij temperaturen van net boven de nul graden Celsius,' zegt directeur Patrick van den Boom. 'Veel meer kan ik er niet over zeggen, want we zijn de laatste tests nog aan het doen. In principe is een additief niet nodig, maar bij bijzondere omstandigheden kan je er wel een alkydverharder, zoals onze Devetaal Alkydverharder aan toevoegen. Maar nooit meer dan 5 procent, want anders krijg je een te harde laag en daardoor openspringende verbindingen.'

Drywood

De Enschedese fabrikant zet deze winter vol in op het Decorad-systeem in combinatie met de watergedragen Poseidon uv-lak. Directeur Ben Berkel: 'De Poseidon lak is tot 8 graden Celsius goed te gebruiken. Daarna neemt de droging af. Tenzij je de Decorad-lamp erbij neemt. Dan is het een kwestie van een paar minuten. Geen wonder dat wij breed inzetten op deze techniek. We merken ook een groeiend animo voor het systeem. Bij bijwerkklussen, op projecten bijvoorbeeld waar bewoners weinig thuis zijn, of waar men de voorkeur niet wil openzetten. Je kunt nét boven het nulpunt werken. Bij een vochtige ondergrond gebruik je eerst de infraroodlamp om te drogen, dan doe je je voorbehandeling, je voorlak en aflak en droogt dat steeds met de uv-lamp. Een kwestie van minuten in plaats van uren.'

Evert Koning

Hoewel er volgens sales manager Louis Witzhausen ook schilders zijn die in de winter gewoon doorschilderen met Edel Standverf ('gewoon een kwestie van een mooie dag, niet na 11:00 uur aflakken en rustig laten drogen'), brengt de IJmuidense verffabrikant tot en met het volgende jaar de oude vertrouwde Eka PU Kontinu HG als doorwerkverf. 'Die is al uitgeleverd en kunnen we in principe tot 31 december 2009 blijven produceren,' aldus Witzhausen, die niet gelooft in mengstofjes en additieven.

Global Paint Products

'We gaan zeker niet vooroplopen,' zegt commercieel directeur Jack van Dijk van de Boven-Leeuwense verffabriek. 'In alle hectiek rond 2010 willen we de schilder niet ook nog eens lastig gaan vallen met een nieuwe doorwerkklak, een additief of wat dan ook.' Deze winter blijft de 'oude' Novicoat DW gewoon leverbaar. Van Dijk: 'We hebben al wel een doorwerkklak ontwikkeld en getest, die willen we dit seizoen breder gaan uitproberen en er ervaring mee opdoen. Voorshands geloven wij niet in additieven. Volgens ons zit een schilder daar helemaal niet op te wachten, en kan er veel mee fout gaan.'

GoedHuys

Het verfmerk GoedHuys biedt op de gelijknamige website een aantal doorwerkverven aan, waarvan valt aan te nemen dat het geen verven zijn die aan de 2010-normen voldoen. Dat is natuurlijk in orde, want ze mogen na 1 januari wel worden verkocht, alleen niet meer gemaakt. Op telefoontjes en e-mails van SchildersVakkrant met de vraag om een nadere toelichting werd niet gereageerd.

Herfst & Helder

Herfst & Helder heeft sinds jaar en dag de doorwerkklakken Permanent en Noblet Permanent. Deze blijven tot ruim na 1 januari 2010 beschikbaar. Ondertussen werkt de fabrikant hard aan een herformulering van Permanent. Technisch adviseur Tjeerd Huizenga: 'Wij hebben ervoor gekozen om ons complete systeem op de kop te zetten, en tegelijk de kwaliteit van onze verven nog verder te verhogen. Dat betekent een extra uitdaging bij het herformuleren van onze doorwerkverf. Die moet immers op de nieuwe mengmachine gemaakt kunnen worden.'

Hermadix

De kleine fabrikant van beitsen en verven, voornamelijk voor de consumentenmarkt, is al sinds jaar en dag volledig over op watergedragen verven. Aan lakken is er een bescheiden assortiment: Hermadix Lakverf en Hermadix Dekkende verf. Medewerker Michel van Zijverden: 'Dat zijn high solids die je niet onder de 6 à 7 graden moet willen aanbrengen maar bij weer waarbij ook de was droogt.'

Nelf

De Marrumse verffabrikant propageert zijn Xtreme Gloss als prima product om bij een graad of 2, 3 Celsius mee af te lakken. Area sales manager Rob Hoekstra: 'Maar dan wel de lichte kleuren. Droging van de Xtreme bij donkere kleuren is bij lage temperaturen nog een probleem waar we aan werken. In die gevallen adviseren we gewoon onze vertrouwde Nelfalite Wintercoating SB, die we ook na 2010 nog flink op voorraad zullen hebben.' Een alkydverharder in de Xtreme wil Hoekstra nadrukkelijk afraden: 'Dat komt het glansbehoud op de langere termijn niet ten goede. Dat willen we niet bij een toplak als Xtreme.' Komend voorjaar introduceert Nelf een All Seasons kwaliteit, met nét een andere aanvangsglans.'

Norway Coatings

Importeur van het Noorse wereldverfmerk Jotun is niet bekend om zijn dekkende lakken. Maar een doorwerkmuurverf hebben ze er dan weer wel. Directeur Anja Jessurun: 'Met onze Galmur 200 matte muurverf voor buiten kun je tot -10 graden doorwerken. De verf is dan stofdroog na een uur. In Noorwegen is het natuurlijk in de winter erg koud en toch moet er geschilderd worden, bijvoorbeeld de skischansen waarvan ze er veel hebben.' Een ander product waarmee goed kan worden doorgewerkt is de Demidekk Optimal, een dekkende beits waarbij de houtnerf zichtbaar blijft. Die is bij verwerking bij 5 graden Celsius stofdroog na twee uur.